

Online állatkölcsönző

Rendszerleírás

Szoftverarchitektúrák (VIAUMA06) házi feladat

Készítette:

Pollák Tamás (BABQ9E) és Kincses Gergő (A7SOEA)

2015. november. 24

Tartalom

A rendszer specifikációja	3
Feladatkiírás	3
Az alkalmazás által biztosított funkciók	3
Állat attribútumai	3
Az alkalmazás felülete.....	4
Ügyfél funkciók.....	4
Adminisztrátor funkciók.....	5
Az alkalmazás környezete	6
Megvalósítás és architektúra	7
Adatbázis	7
Adatbázisterv.....	7
Backend	9
Adatbáziskezelő metódusok.....	10
REST service metódusok	12
A metódusok:	12
Frontend.....	12
A GUI főbb elemei:	12
Az oldal működése	13
Regisztráció és bejelentkezés	13
Menedzsment.....	14
Böngészés és kölcsönzés	15
Telepítési leírás	16
Továbbfejlesztési lehetőségek.....	18
Hivatkozások.....	19

A rendszer specifikációja

Feladatkiírás

Ki ne akart volna már néhány napra szórakozásból hazavinni egy édes kis nyuszikát, hörcsögöt, vagy éppen tyúkot, tehenet? Most valóra válthatják az álmukat! A feladat egy webes rendszer elkészítése, mely lehetőséget kínál állatok regisztrálására és követi a foglalásait, kölcsönzésüket.

Az alkalmazás által biztosított funkciók

A feladat megoldása során a cél egy olyan webes alkalmazás létrehozása, melyen keresztül lehetőség nyílik különböző állatok kikölcsönzésére. Az alkalmazás biztosítja az állatok közti böngészés lehetőségét, ill. a kikölcsönzés utáni visszaadásukat. Az állatok adatait egy adminisztrátor tölti fel az adatbázisba, és ő is tartja karban őket. Egy állatot tetszőleges időtartamra ki lehet kölcsönözni.

Állat attribútumai

Egy állatot a következő tulajdonságai jellemeznek:

- kép – egy kis kép az állatról
- név – az állat neve
- faj – az állat faja
- fajta – az állat fajtája
- nem – az állat neme
- kor – az állat életkora
- szín – az állat színe
- térfogat – az állat térbeli kiterjedése
- súly – az állat súlya
- kedvenc étel – az állat kedvenc étele
- hobbi – ezt szereti az állat általában csinálni

- elérhető-e – az állat jelenleg ki van-e kölcsönözve
- törött-e – az állat egészségi vagy mentális állapota megengedi-e, hogy kikölcsönözzék

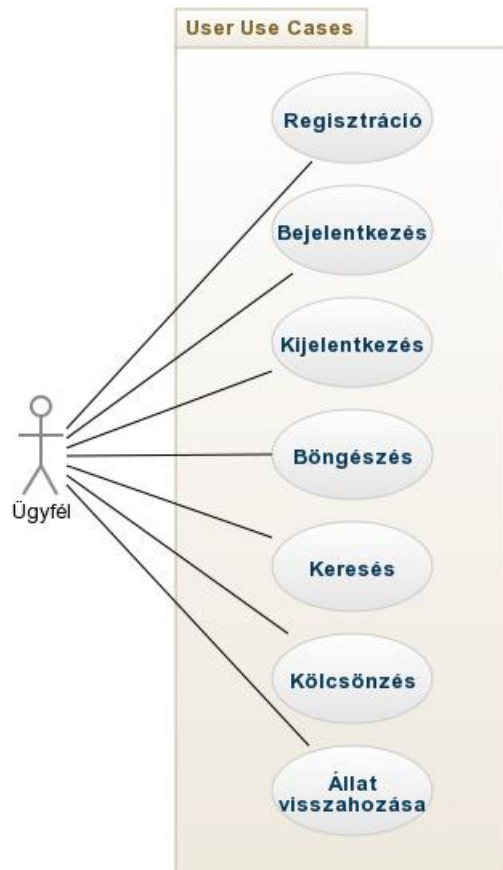
Az alkalmazás felülete

Az alkalmazásnak alapvetően három féle felülete van:

- Bejelentkező felület: Itt tudnak az ügyfelek és az adminisztrátorok bejelentkezni az alkalmazásba, valamint itt tudnak az ügyfelek regisztrálni. A rendszerből történő kijelentkezés után ide kerülnek a felhasználók.
- Lista felület: Itt tudnak az ügyfelek böngészni és keresni az állatok között. A felületen egymás alatt jelennek meg az egyes állatok minden attribútumukkal.
- Menedzsment felület: Itt tud az adminisztrátor új állatot bevinni a rendszerbe, állatot eltávolítani a rendszerből, ill. módosítani a rendszerben lévő állatok egyes attribútumain.

Ügyfél funkciók

- Az ügyfél a bejelentkező felületen be tud regisztrálni az alkalmazásba.
- Az ügyfél a bejelentkező felületen be tud jelentkezni az alkalmazásba.
- A bejelentkezett ügyfél a lista felületen tud böngészni az állatok között.
- A bejelentkezett ügyfél a lista felületen tud keresni közöttük a fajuk, fajtájuk, elérhetőségük és épségük alapján.
- A bejelentkezett ügyfél a lista felületen ki tud kölcsönözni tetszőleges számú állatot.
- A bejelentkezett ügyfél a lista felületen vissza tud hozni tetszőleges számú kikölcsönzött állatot, amennyiben azok a felhasználónál vannak.
- A bejelentkezett ügyfél a lista felületen ki tud jelentkezni az alkalmazásból.

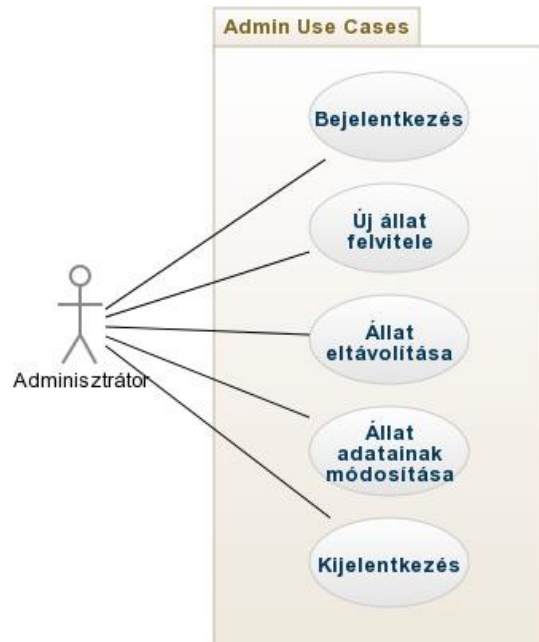

1. ábra Ügyfél use case-ek

Adminisztrátor funkciók

- Az adminisztrátor a bejelentkező felületen be tud jelentkezni az alkalmazásba, egy előre kialakított profilon keresztül.
- Az adminisztrátor a menedzsment felületen tud új állatot vinni az alkalmazásba.
- Az adminisztrátor a menedzsment felületen tud az alkalmazásból eltávolítani állatokat.

- Az adminisztrátor a menedzsment felületen tud módosítani az alkalmazásban lévő állatok attribútumainak értékein.
- Az adminisztrátor a menedzsment felületen tud kijelentkezni az alkalmazásból.

2. ábra Adminisztrátor use case-ek

Az alkalmazás környezete

Az alkalmazás egy kliensből és egy szerverből áll. A szervert Java nyelven készítjük el, a kliens HTML felhasználásával áll elő. A kliens REST interfészen éri el a szervert, és a szerver ugyanezen keresztül küld adatot a kliensnek. A szerver egy MySQL adatbázist használ az adatok tárolására. A program további magától nem értetődő követelményeket nem támaszt a futtató számítógép felé.

Megvalósítás és architektúra

Az alkalmazást három komponens (réteg) segítségével valósítottuk meg. Elkülönítettünk egy klienst, egy szerveret és egy adatbázist. A komponensek és azok kommunikációja a következő ábrán látható.

3. ábra Architektúra

Adatbázis

Feladata: az adatbázis réteg felel az adatok perzisztálásáért.

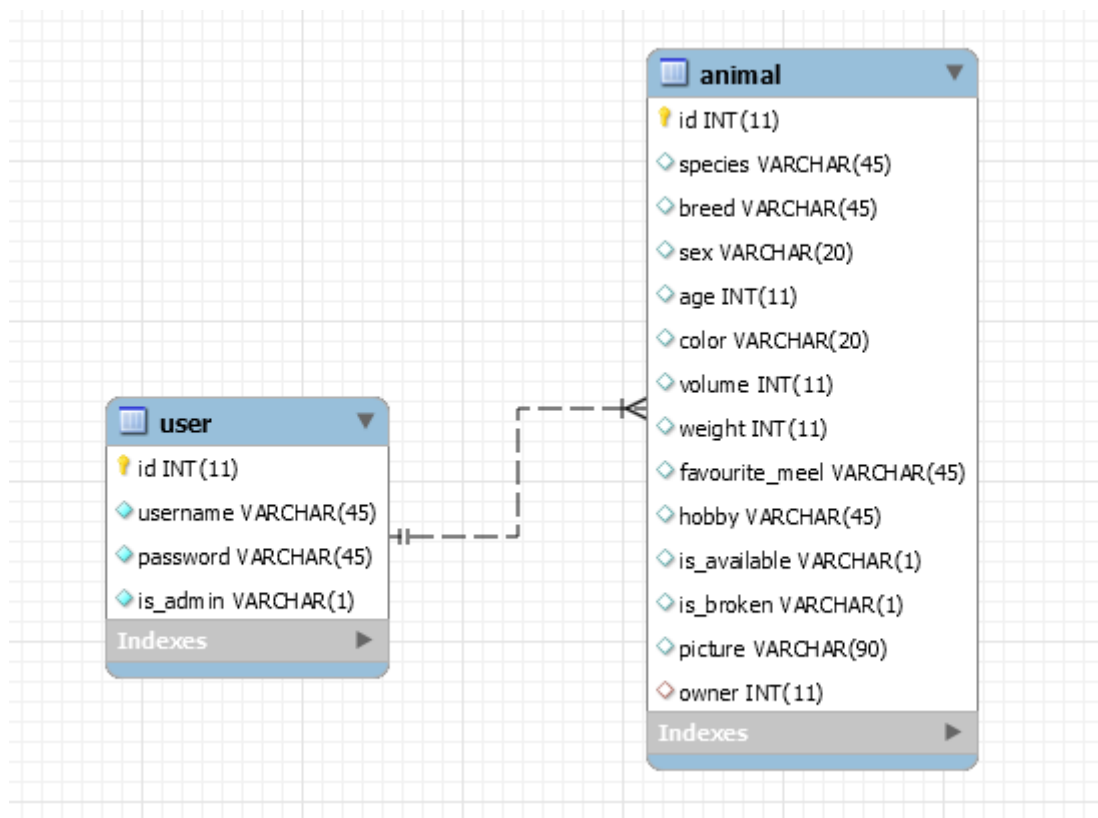
Az adatbázisban tároljuk a weboldalon kikölcsönözhető állatok adatait, a regisztrált felhasználók adatait és az adminisztrátorok adatait.

Az adatbázist a MySQL adatbáziskezelő rendszer segítségével valósítottuk meg a következők miatt:

- az egyik legelterjedtebb adatbáziskezelő rendszer napjainkban
- számos hasznos dokumentáció és fórum foglalkozik a MySQL adatbázisok létrehozásával, használatával, menedzselésével, ami nagyban megkönnyíti a fejlesztést és a munka során felmerülő problémák megoldását
- ingyenesen elérhető a rendszer
- könnyű a MySQL adatbázisok kezelése Java platformon

Adatbázisterv

Az adatbázisban két fő tábla van, melyek tartalmazzák a felhasználók (ill. adminisztrátorok) és az állatok adatait.

4. ábra Adatbázis tábláinak kapcsolata

User tábla

A *User* táblában tároljuk a felhasználók és az adminisztrátorok adatait. Egy *User* elem négy attribútumot tartalmaz:

- azonosító (**id**)
- felhasználónév (**username**)
- jelszó (**password**)
- **is_admin**: megmondja, hogy az adott felhasználó adminisztrátor-e vagy sem

A *User* entitás 1:N kapcsolatban áll az *Animal* entitással, ami azt jelenti, hogy egy *User*-hez tartozhat több állat, de egy állatnak csak egy kölcsönzője lehet.

Animal tábla

Az *Animal* táblában tároljuk az állatokhoz tartozó összes adatot. Egy állat tizennégy attribútummal rendelkezik:

- azonosító (**id**)

- faj (**species**)
- fajta (**breed**)
- nem (**sex**)
- életkor (**age**)
- szín (**color**)
- térfogat (**volume**)
- súly (**weight**)
- kedvenc étel (**favourite_meal**)
- hobbi (**hobby**)
- elérhető-e (**is_available**)
- törött-e (**is_broken**)
- kép (**image**)
- tulajdonos (**owner**): idegen kulcs a *User* tábla *id* mezőjére, ezzel az attribútummal azonosítjuk a kölcsönzőt

Tervezői döntés: az állatokról a hozzájuk tartozó kép nevét tároljuk kiterjesztéssel együtt, ennek a segítségével azonosítja a megjelenítő réteg a betöltendő képet.

Backend

Feladata:

- kommunikáció az adatbázissal
 - adatbázisban lévő adatok módosítása
 - adatok lekérdezése az adatbázisból
- a Frontend réteg felől érkező kérések fogadása és kiszolgálása

A Backend-et funkcionalitását így két részre tudjuk elkülöníteni: adatbáziskezelő metódusokra, és Rest service metódusokra. A Rest metódusok használják az adatbáziskezelő metódusokat.

A programban külön package-ekben helyezkednek az említett metódusok.

A backendet egy REST szolgáltatás valósítja meg, amely egy WildFly szerveren [1] fut.

Adatbáziskezelő metódusok

Az adatbáziskezelő metódusok a következők:

- insertUser – beilleszt egy felhasználót az adatbázisba
- login – visszaad egy felhasználót az adatbázisból a neve és a jelszava alapján
- checkUserName – ellenőrzi, hogy az adott felhasználónév létezik-e az adatbázisban
- listAnimals – visszaadja az adatbázisban lévő összes állatot
- searchAnimals – a listázott állatokat szűri bizonyos feltételek alapján
- rentAnimal – az adatbázisban egy állat is_available mezőjét „N”-ra állítja és a paraméterben kapott információk alapján tulajdonost rendel az állathoz
- bringBackAnimal - az adatbázisban egy állat is_available mezőjét „Y”-re állítja
- insertAnimal – felvesz egy új állatot az adatbázisba
- updateAnimal – egy az adatbázisban már létező állat adatait módosítja
- deleteAnimal – eltávolít az adatbázisból egy állatot

Az adatbázis kezeléséhez a Java Persistence API-t (JPA) használtunk. A JPA object relational mapping (ORM) [2] segítségével dolgozik az adatbázison. A módszer segítségével a kódban lévő adatstruktúrákat (praktikusan osztályokat) egy relációs adatbázis-tábla elemeinek (soroknak) lehet megfeleltetni. Ezeknek az osztályoknak a példányain végzett műveletek pedig perzisztálódnak az adatbázisban. Ennek a technológiának a segítségével akár nincs is szükség SQL lekérdezések írására, közvetlenül objektumokon dolgozhatunk.

Az általunk használt JPA provider az EclipseLink.

User entitás

Célja: egy felhasználó adatainak reprezentálása

Leképezése a kódban: a *User* osztály

Leképezése az adatbázisban: a *user* tábla 1-1 sorára

Tulajdonságai

Java mezőnév	Java adattípus	MySQL adattípus
id	int	INT – PRIMARY KEY
username	String	VARCHAR
password	String	VARCHAR
is_admin	String	VARCHAR

Animal entitás

Célja: egy állat adatainak reprezentálása

Leképezése a kódban: az *Animal* osztály

Leképezése az adatbázisban: az *animal* tábla 1-1 sorára

Tulajdonságai

Java mezőnév	Java adattípus	MySQL adattípus
id	int	INT – PRIMARY KEY
species	String	VARCHAR
breed	String	VARCHAR
sex	String	VARCHAR
age	Integer	INT
color	String	VARCHAR
volume	Integer	INT
weight	Integer	INT
favourite_meal	String	VARCHAR
hobby	String	VARCHAR
is_available	String	VARCHAR
is_broken	String	VARCHAR
picture	String	VARCHAR
owner	Integer	INT – FOREIGN KEY

REST service metódusok

A Frontend-el való kommunikációhoz a REST architektúrát használjuk. A REST egy webes szabványokon alapuló architektúra, ami a HTTP protokollt használja az adatkommunikációra.

A REST használta során a szerver nyújt hozzáférést az erőforrásokhoz a kliensnek. Az erőforrásokat URI-k segítségével azonosítjuk.

A működése során az egyes *service* metódusai JSON objektumokat küldenek és fogadnak, ill. használják az adatbázis komponensben definiált eljárásokat.

A metódusok:

- `getUser` – ellenőrzi, hogy egy adott felhasználó benne van-e az adatbázisban
- `regUser` – regisztrál egy adott felhasználót, amennyiben még a név még szabad
- `getAnimals` – kilistázza az adatbázisban lévő állatokat
- `rent` – egy adott felhasználóhoz rendel egy adott állatot
- `bringBackAnimal` – egy állatot „elvászt” a bérlőtől és „visszahelyez” a készletbe
- `searchAnimal` – szűkíti az állatok listáját bizonyos tulajdonságok alapján
- `insertAnimal` – beilleszt egy új állatot az adatbázisba
- `deleteAnimal` – töröl egy állatot az adatbázisból
- `updateAnimal` – módosítja egy már felvett állat adatait

Frontend

Az alkalmazás böngészőben történő megjelenítéséhez HTML oldalakat, Javascriptet és CSS-t használunk. Az oldal designja a Bootstrap keretrendszeren alapul. Az oldalon struktúrájának dinamikus változtatását az Angular JS keretrendszerrel oldottuk meg.

A GUI főbb elemei:

- Bejelentkező oldal – ezen keresztül lehet bejelentkezni, ill. regisztrálni
- Management oldal – az adminisztrátorok ezen keresztül menedzselhetik az alkalmazást

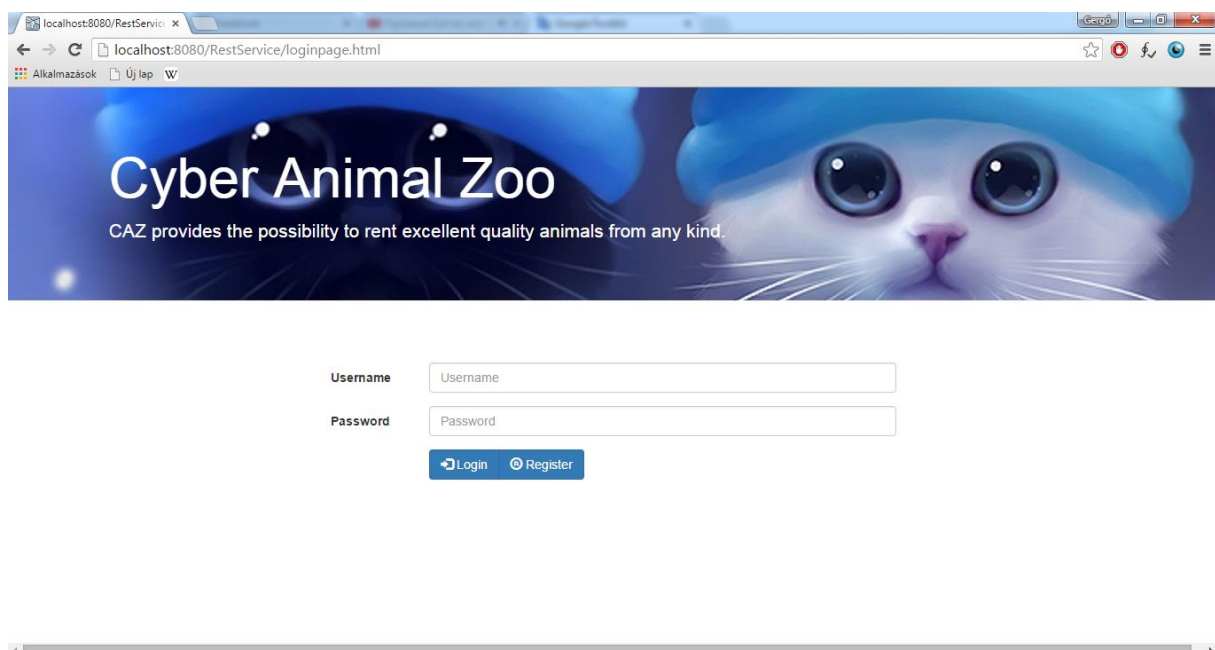
- Lista oldal – ez a fő felület, a felhasználók itt válogathatnak és kölcsönözhetnek az állatok közül

A fenti három GUI elemet (a designtól eltekintve) a következő egységek valósítják meg:

- Bejelentkező oldal – loginpage.html, loginpage.js
- Management oldal – managementpage.html, managementpage.js
- Lista oldal – listpage.html, listpage.js

Az oldal működése

Regisztráció és bejelentkezés

5. ábra Bejelentkező oldal

A felhasználók az ábrán látható felületen regisztrálhatnak a kölcsönző online felületére. Amennyiben már van regisztrációjuk, itt tudnak bejelentkezni. A kölcsönző adminisztrátorai is itt tudnak belépni a rendszerbe.

Amennyiben hibás adatokkal próbál valaki belépni, a rendszer hibaüzenetet küld. A rendszerben a felhasználónevek egyediek, így két user nem tud ugyanazon felhasználónévvel regisztrálni.

Az oldal hibaüzenettel figyelmeztet, ha nem töltjük ki valamelyik beviteli mezőt, és így próbálunk belépni, vagy regisztrálni.

Sikeres bejelentkezés esetén a lista oldalra irányítja a rendszer a felhasználót, amennyiben nem adminisztrátor. Az adminisztrátorokat a menedzsment felületre irányítja.

Menedzsment

The screenshot shows a web application interface for managing animals. The browser address bar indicates the URL is `localhost:8080/RestService/managementpage.html`. The page has a header with the title "Management" and the subtitle "Take care of your animals." A "Log Out" button is in the top right corner. Below the header is a "List animals" button. The main content area contains a table with the following columns: Species, Breed, Sex, Age, Color, Volume, Weight, Favourite meal, Hobby, Is available, Is broken, Picture, Remove, and Save changes. The table lists four animals: an elephant, a tiger, a bear, and a dog. Each row has a "Delete" button (red) and a "Save" button (green) in the "Remove" and "Save changes" columns respectively. Below the table is a section titled "Add an animal" with a form to add a new animal. The form has two columns of input fields: Species, Breed, Sex, Age, Color, Volume, Weight, Favourite meal, Hobby, and Picture. There are also checkboxes for "Is available" and "Is broken". A "Add new animal" button is at the bottom left of the form.

Species	Breed	Sex	Age	Color	Volume	Weight	Favourite meal	Hobby	Is available	Is broken	Picture	Remove	Save changes
elephant	african elephant	male	5	grey	100	3000	ice-cream	sleeping	Y	N	elephant.jpg	Delete	Save
tiger	siberian tiger	male	6	orange	30	400	meat	running	Y	N	tiger.jpg	Delete	Save
bear	grizzly bear	female	10	black	40	500	chocolate	video games	N	N	bear.jpg	Delete	Save
dog	pug	male	1	black	4	5	lasagne	chillin', doing cool stuff	Y	N	dog.jpg	Delete	Save

Add an animal

Species: Breed: Sex: Age: Color: Volume: Weight: Favourite meal: Hobby: Picture:

Is available: ☐ Is broken: ☐

Add new animal

6. ábra Menedzsment felület

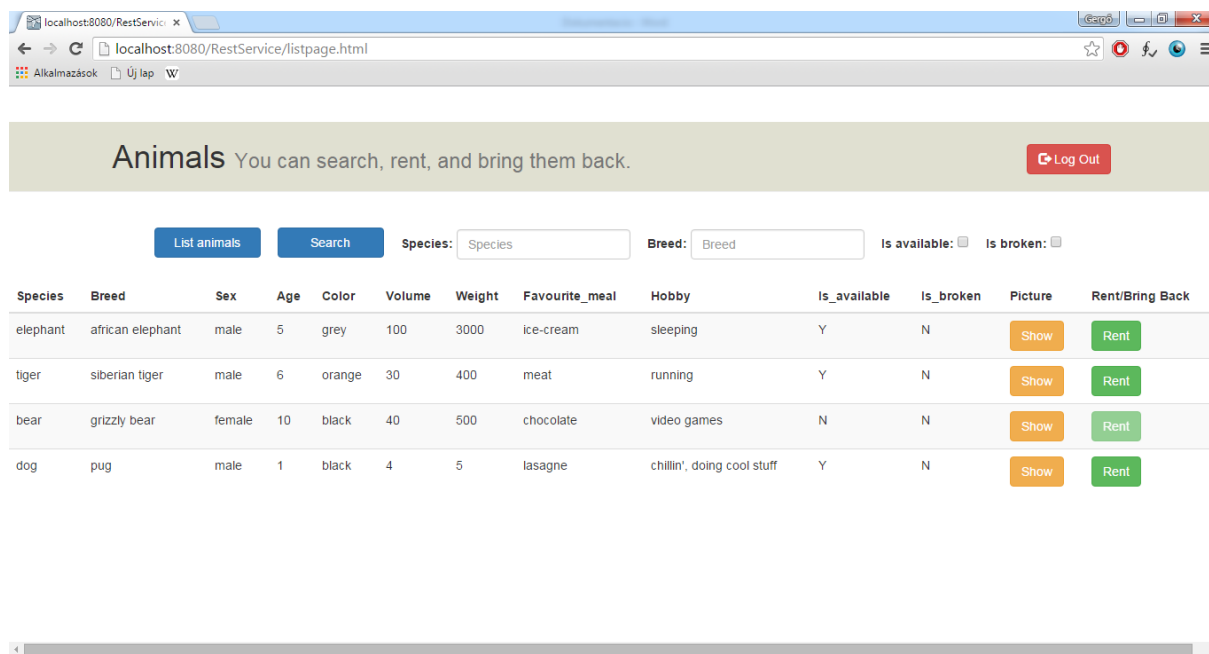
A kölcsönző adminisztrátorai ezen a felületen tudják a rendszerben lévő állatok adatait menedzselni, ill. új állatot felvinni a rendszerbe. A felső táblázat lehetőséget nyújt az egyes állatok adatainak mezőnkénti módosítására. A sor szélén található „Save” gombbal tudjuk érvényre juttatni a sorban véghezvitt változtatásokat.

A sorban található „Delete” gombok szolgálnak egy állat törlésére az adatbázisból.

Az alul látható beviteli mezők pedig egy új kisállat bevitelére szolgálnak a kölcsönző adatbázisába. Az összes mezőt ki kell tölteni, hogy fel tudjunk vinni egy új állatot. A mezők típusai ellenőrzöttek, amelyek mezőbe numerikus adatokat várunk, oda nem adhatunk meg szöveget.

A sikeres módosításokról képernyőn megjelenő üzenetek formájában értesíti a rendszer a felhasználót.

Böngészés és kölcsönzés

7. ábra Állatok listája

A felhasználó bejelentkezés után tud böngészni az állatok között egy lista nézetben. Ebben a listában tud szűrni specifikációban rögzített négy attribútum alapján.

Az állatokról elérhetők a képeik, melyek a „Show” gomb megnyomása után jelennek meg az adatokat tartalmazó táblázat alatt.

Ha megtalálta az igényeinek megfelelő állatot (vagy állatokat), akkor a „Rent” gomb megnyomásával kikölcsönözheti. Ha a felhasználó vissza kívánja hozni az állatot, akkor ezt a „Rent” gomb helyén megjelenő „Bring back” gomb használatával teheti meg.

Azon állatok esetén, akiket valamilyen okból nem lehet kikölcsönözni a Rent gomb inaktív, azaz nem lehet rákattintani.

Amennyiben egy felhasználó olyan állatot próbál kikölcsönözni, amelyet egy másik felhasználó az után kölcsönzött ki, miután az első már kilistázta az állatokat, akkor az első

felhasználót informálja az oldal, hogy már nem elérhető az adott állat, és frissíti az állatok listáját.

Telepítési leírás

A rendszerkövetelmények a biztosan sikeres futtatás érdekében olyan megkötéseket tartalmaznak a használt eszközökre és platformokra nézve, amelyen tesztelve volt az alkalmazás, ezek a következők:

- Java futtatókörnyezet (legalább 1.8 verziójú)
- Windows 7 operációs rendszer

Adatbázisszerver telepítése és adatbázis létrehozása

1. töltsük le a MySQL-t és telepítsük minden összetevőjével a következő oldalon található „*mysql-installer-web-community*” telepítő futtatásával:
<https://dev.mysql.com/downloads/installer/>
2. a szerver telepítése során figyeljünk a következő paraméterek helyes beállítására:
 - a. username: „**root**”
 - b. password: „**szarhazi**”
 - c. hostname: **127.0.0.1**
 - d. port: **3306**
3. a feltelepült MySQL Workbench-et nyissuk meg, és hajtsuk végre a következőket
 - a. hozzunk létre egy sémát „**kisallatkolcsonzo**” néven, bizonyosodjunk meg róla, hogy a létrehozott séma az aktív séma
 - b. a mellékelt „**kisallatkolcsonzo.sql**” fájlt futtassuk le, ez létrehozza a sémában a megfelelő táblákat, és fel is tölti az adatbázist adatokkal

WildFly szerver telepítése és az alkalmazás deploy-olása

1. töltsük le a szervert a következő oldalról, majd csomagoljuk ki a zip fájlt:
<http://download.jboss.org/wildfly/9.0.2.Final/wildfly-9.0.2.Final.zip>

2. a mellékelt „**RestService.war**” fájlt másoljuk bele a következő mappába:
<kicsomagolás_helye>\wildfly-9.0.2.Final\standalone\deployments
3. indítsuk el a **<kicsomagolás_helye>\wildfly-9.0.2.Final\bin** mappában lévő **standalone.bat** fájlt

Weboldal elérése

- a <http://localhost:8080/RestService/loginpage.html> címen érhetjük el az alkalmazás bejelentkező felületét

Továbbfejlesztési lehetőségek

Az alkalmazással kapcsolatban többféle továbbfejlesztési lehetőséget látunk, ezek közül néhány:

- a weboldal design-jának teljesen reszponzívvá tétele
- asztali menedzsment kliens készítése a webes mellé/helyett
- lehetőség az oldal bizonyos tartalmainak megosztására közösségi portálokon
- pl.: állatok kedvelése, állatok megosztása
- „feliratkozni” nem elérhető állatokra e-mail címmel: a felhasználó értesítést fog kapni a címére, amikor az általa kiválasztott állat szabaddá válik

A rendszer jelenlegi architektúrája úgy gondoljuk eléggé flexibilis, hogy bármelyik továbbfejlesztésbe bele lehessen kezdeni nagyobb méretű architektúra módosítás nélkül.

Hivatkozások

[1] - <http://wildfly.org/>

[2] - https://en.wikipedia.org/wiki/Object-relational_mapping